

ובדרך אגב, מביאה הגמרא דברים נוספים כט-א שהטפל בהם קשה מעצם הדבר.

הרהורי עבירה תאות נשים — קשו, קשים שמכחישים את גופו, יותר מעבירה.⁽¹⁾

וסימניך: ריחא דבישרא. המריח בשר צלי הריח מזיק לו מאוד משום שמתאוה לו [יותר מן המריחו ואוכלו. תוספות ישנים].

שילהי דקייטא, חום הקיץ בחודש אלול, שהוא בסוף הקיץ — קשיא מקייטא. קשה יותר מחום תמוז שהוא אמצע הקיץ. שהיות והאוויר כבר התחמם במשך כל הקיץ, הרי כשמגיע חודש אלול, אפילו חום קל מחמם מאוד את האויר.

וכן גופו של האדם כבר חם מאוד מהקיץ, וכל חום קל מחמם אותו מאוד ומזיקו.

וסימניך: תנורא שנירא. תנור שהתחמם כמה פעמים בו ביום, מאחר שהוא חם אפשר להסיקו בעצים מועטים.

אישתא דסיתווא קדחת [חום גבוה] שבימות החורף, קשיא מדקייטא. הוא סימן למחלה קשה יותר מאשר חום שאדם לוקה בו בקיץ.

ומאחר שלמדנו שיום המעונן כולו שמשא, ממילא אסור ללוש את המצות בשום מקום שהוא כנגד השמש בכל אותה הרוח [ריטב"א].⁽¹⁵⁾

אמר רב נחמן שני דברים ביחס לקרני השמש:

א. זוהמא דשימשא, החום של יום המעונן, קשי משימשא יותר קשה מחום השמש עצמה.

וסימניך: דנא דחלא. קנקן של חומץ שפיו סגור היטב כדי שלא יפוג ריחו, וכשנוקבים נקב קטן בפקק, יוצא משם ריח חזק מאוד.

וכיוצא בזה ביום המעונן, החמה מכוסה והחום שלה כבוש, והיא עוברת בכח, ומחממת דרך הנקב שבעננים.⁽¹⁶⁾

ב. שברירי דשימשא — קשו משימשא! קרני אור השמש הנכנסים מן החור שבעננים [על פי ר"ח],⁽¹⁷⁾ המסתכל עליהם מסתנוור. ולכן קשים לו אותם קרני השמש יותר מסינוור השמש עצמה.

וסימניך: דילפא. גשם היורד על האדם מפריע לו יותר מאשר אם נכנס כולו למים.

17. נראה לפרש על פי הר"ח "שברירי" מלשון שבר, שהחמה נראית כשבורה שאינה יוצאת אלא דרך נקב. אבל רש"י פירש "שברירי" היינו סנורים, שכך תירגם אונקלוס [בראשית יט] "סנורים" — שברירי.

וקשה לפי זה, מה פירוש שברירי דשימשא קשו משימשא, הרי בשניהם משמע שמדובר בסינוור השמש עצמה. ועיין רש"ש.

1. כך פירש רש"י. ונאמרו בזה עוד פירושים רבים. עיין מהר"ץ חיות בשם הרמב"ם במורה

15. ובחידושים להריטב"א פסחים מב א, משמע שבכל מקום שרואה שם את פני הרקיע לא תלוש שם.

16. הערוך גורס כאן "זיהרא דשימשא" והיינו חום השמש אחרי שעברה מאותו המקום. "וסימנך דנא דחלא" — היינו כשמרוקנים את החבית מן החומץ הריח שנודף ממנה הוא חזק יותר מבשעה שהיה שם החומץ עצמו. [וכן פי' ר"ח לגירסתנו].